

Ókyngreind aðstaða í
skóla- og
frístundahúsnæði
Reykjavíkurborgar
Tillögur starfshóps
2021

Starfshópurinn

- Skipaður í júní 2021. Lauk störfum í október.
- **Markmiðið var að í öllu skóla- og frístundahúsnæði verði boðið upp á ókyngreind salerni og búningaþstöðu.**
  1. Kanna hvar þarf að breyta salernum og búningasklefum til að mæta þörfum trans barna og ungmenna. Gerð verður könnun meðal skólustjórnenda og unnið með úttektir sem þegar hafa verið gerðar á skóla- og frístundahúsnæði
  2. Gera tillögu um verklag við nýbyggingar til að tryggja að þörfum trans barna og ungmenna sé mætt
  3. Gera tillögur að endurbótum á salernum og búningasklefum í ljósi laga nr. 80/2019 um kynrænt sjálfræði og breytinga sem er að vanta á reglugerð 941/2002 um hollustuhætti
  4. Forgangsráða breytingum á eldra skóla- og frístundahúsnæði
  5. Vinna kostnaðarmat sem fylgir tillögunum
- Svandís Anna Sigurðardóttir, mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu Reykjavíkurborgar, formaður
- Anna María Benediktsdóttir, fulltrúi umhverfis- og skipulagssviðs (USK)
- Berglind Ósk Þórólfsdóttir, fulltrúi umhverfis- og skipulagssviðs, frá heilbrigðiseftirlitinu
- Gerður Sveinsdóttir, fulltrúi íþróttá- og tómstundasviðs (ÍTR)
- Kolbrún Hrund Sigurgeirsdóttir, fulltrúi skóla- og frístundahúsnæðis

Lög og reglugerðir

- Í verkefnum og störfum starfshópsins var horft til laga nr. 80/2019 um kynrænt sjálfræði ásamt reglugerðar nr. 941/2002 um hollustuhætti og byggingarreglugerðar nr. 112/2012.
  - Þessi lög og reglur eru og eiga að vera höfð til hliðsjónar í framkvæmdum á salernis- eða búningaástöðu, hvort sem er á eldra eða nýju húsnæði.

Verklag við nýbyggingar

- „jú það er rétt að það er stefna Reykjavíkurborgar að tryggja ókyngreind salerni og búningaþstöðu í byggingum skóla og frístundar sem og annars staðar ss. á söfnum borgarinnar. Umhverfis- og skipulagssvið fylgir þessari stefnu eftir og gerir kröfu um slíka hönnun ef um nýbyggingar er að ræða. Þar sem verið er að breyta eldra húsnæði og ef ekki er hægt að ganga alla leið í þessum málum, er reynt að gera sem best, svo sem að skilgreina salerni fatlaðra fyrir alla.“
- Það þarf að tryggja almenna kynningu á þessari stefnu, þá sérstaklega fyrir stjórnendum og fasteignastjórum. Það þarf að tryggja að það sé almenn vitneskja um að snyrtingar fari í hönnun og uppfylli þær kröfur sem eru gerðar, þ.e. að þær verði ókyngreindar, í lokuðu einstaklingsrými og með handlaug.

Könnun

- Í ágúst sendi starfshópurinn könnun á skólastjórnendur grunnskóla og forstöðufólk frístundaheimila og félagsmiðstöðva Reykjavíkurborgar til að athuga ókyngreinda aðstöðu í húsnæði þeirra
- Svarhlutfallið var 100% hjá skólum og 93% hjá frístundaheimilum og félagsmiðstöðvum
- Þeir aðilar sem svöruðu lýstu margvíslegri og misgóðri aðstöðu og er ljóst að víða þarf að bæta stöðuna
- Starfshópurinn kom sér saman um hvernig væri hægt að skilgreina forgangslistan, en á honum eru þeir skólar og frístundaúrræði:
  - þar sem **ekki** eru ókyngreind salerni eða ókyngreind búningaástaða
  - þar sem **skólastjóri/forstöðufólk taldi þörf** á slíku
  - þar sem **nemendur** höfðu kallað eftir ókyngreindri aðstöðu

Forgangslistinn

Húsnæði:	Hver er þörfin:	Nánari útfærsla/upplýsingar:
Foldaskóli	Ókyngreindur búningsskelfi	Það þarf heildarendurskoðun og hönnun á salernum sem eru í miðrymum. Þau eiga að vera ókyngreind.
	Ókyngreind salernisaðstaða	Engir ókyngreindir búningsskelfar eru í íþróttahúsinu og þarf að bæta úr því.
Hagaskóli	Ókyngreindur búningsskelfi	Íþróttahúsinu þarf að breyta þannig að það sé ókyngreind búningsskelfi.
	Ókyngreind salernisaðstaða	Þörf á fleiri ókyngreindum salernum. Mikilvægt að hlusta á raddir nemenda í öllum breytingum.
Háteigsskóli	Ókyngreind salernisaðstaða	Fyrir liggur að endurgera salerni fyrir mið- og yngsta stig þar sem eru opin salerni og skilrúm, þau verða lokuð og ókyngreind.
Langholtsskóli	Ókyngreindur búningsskelfi	Enginn ókyngreindur skelfi er í íþróttahúsi og þarf að bæta úr því.
	Ókyngreind salernisaðstaða	Þörf á heildarendurskoðun til að bæta salernin og tryggja ókyngreinda aðstöðu.
Rimaskóli	Ókyngreindur búningsskelfi	Þörf á því að útbúa sérkelfa við búningsskelfi.
Ból félagsmiðstöð	Ókyngreind salernisaðstaða	Möguleiki á því að koma fyrir stakstæðum snyrtingum við kjarnann hjá unglíngadeildinni.
Seljaskóli	Ókyngreind salernisaðstaða	Sumum salernum hefur þegar verið breytt og þau gerð ókyngreind og er óskað eftir því að öðrum verði breytt með sambærilegum hætti.
Víkurskóli	Ókyngreind salernisaðstaða	Hægt að breyta básasalernum sem eru frammi á gangi. Forgangsröðun hjá unglíngadeild og félagsmiðstöð en óskað eftir því að öll salerni verði ókyngreind.
Vígyn félagsmiðstöð		
Ölduselsskóli	Ókyngreindur búningsskelfi	Það er þörf á sérkelfa við sundlaug skólans.

Kostnaður

- Fimm aðilar óska eftir ókyngreindum búningsklefa og sjö aðilar óska eftir ókyngreindri salernisaðstöðu
- Áætlaður kostnaður við byggingu sérklefa: **15.000.000 isk**
- Áætlaður kostnaður við eina stakstæða snyrtingu með handlaug: **2.500.000 isk**
- Við breytingar á salernisaðstöðu í forgangslistanum skal gera ráð fyrir að *lágmarki* fimm ókyngreindum snyrtingum á hverjum stað og að framkvæmdakostnaður verði á bilinu **20.000.000 isk – 30.000.000 isk**
- Þess skal getið að í sumum tilfellum er þó verið að óska eftir mun fleiri snyrtingum og þar með dýrari framkvæmdum. Hér er einungis um frumkostnaðaráætlun að

Skilti

- Lýsandi aðgengileg skilti
- Ekki með vísan í kyn ef engin kyngreind aðstaða er fyrir hendi
- Með vísan í kyn (og hlutleysi) ef kyngreind aðstaða er fyrir hendi

- Dæmi um kostnað:
- Límmiðar 12x9 cm: **1100 isk +vsk** (mynd 2)
- Skilti. Prentun á 3mm plexíhring: **3950 isk +vsk** (mynd 3)

Niðurstöður

- Lög og reglugerðir styðja við og gera kröfur um ókyngreinda aðstöðu
- Stjórnendur og nemendur kalla eftir henni (og sumir hverjir jafnvel forðast kyngreinda aðstöðu og sleppa þeim þáttum skólastarfsins þar sem hún er notuð)
  - Starfsfólk kallar einnig eftir bættri aðstöðu
- Stefnan sem USK vinnur nú eftir við nýbyggingar er skýr
  - Það þarf að kynna þessa stefnu mjög vel innan borgarkerfisins til þess að tryggja að henni sé fylgt
- Það þarf að koma niðurstöðum úr könnuninni í viðeigandi farveg svo að tryggt sé að unnið verði úr þeim
- Það þarf að tryggja fjármagn í framkvæmdirnar

„Ég vona að þeir sem ráða sjá í hversu nauðsynlegar þessar breytingar eru.“